

OPLEIDINGEN EN ARBEIDSMARKT

De GIS-sector is een van de snelst groeiende sectoren binnen de automatiseringsbranche. Een van de gevolgen van deze ontwikkeling is dat in de nabije toekomst de vraag naar GIS-deskundigen zal toenemen. Zal dit even snel gaan als de groei van het gebruik? En: welke opleidingen zijn er in Nederland?

Aan enkele Nederlandse hogescholen en universiteiten worden GIS-opleidingen verzorgd¹. Een van de grootste beperkingen van deze opleidingen is dat het veelal geen echte afstudeerrichtingen zijn, maar dat ze voornamelijk bestaan uit een of meerdere bijvakken.

OPLEIDINGEN

Aan de Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein in Velp houdt men zich binnen de studierichtingen Bos- en Natuurbeheer en Cultuurtechniek bezig met GIS. De opleidingen aan het Internationaal Instituut voor Lucht- en Ruimtekartering (ITC) in Enschede zijn vooral gericht op studenten uit ontwikkelingslanden, waarbij vrijwel alle aspecten van ruimtelijke-informatieverwerking aan bod komen (van teledetectie en digitale beeldverwerking tot luchtfoto-interpretatie en GIS). Het expertisecentrum Geoinformatiekunde Nederland (GEON) in Groningen biedt een kopstudie GIS aan van twee jaar, als vervolg op een HBO-basisopleiding in studierichtingen die werken met ruimtelijke informatie. De meest toonaangevende universitaire GIS-opleidingen worden verzorgd in Wageningen, Delft en Utrecht. Het Centrum voor Geografische Informatieverwerking van de Landbouww Universiteit Wageningen heeft als doelstelling het ondersteunen van onderzoek en onderwijs met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van geografisch gegevens, en richt zich voornamelijk op landelijke gebieden. De opleiding aan de Faculteit der Geodesie van de

Technische Universiteit Delft houdt zich bezig met de vakgebieden landmeting, GIS, kartografie en vastgoedinformatie. De Rijksuniversiteit Utrecht is het GIS-centrum van Nederland. Binnen de sociaal- en fysisch-geografische en kartografische onderwijsprogramma's bestaat een ruim aanbod aan GIS-modules. Via speciale studiepaden in het doctoraal kan een GIS-tracé worden uitgezet.

ARBEIDSMARKT

De verwachte groei van het GIS-gebruik moet in de nabije toekomst vooral worden gezocht in de richting van nieuwe toepassingen, met name in het kader van de uitvoering van milieumaatregelen. De groei zal vooral plaatsvinden bij gemeenten, provincies en semi-overheden (nutsbedrijven, waterschappen en dergelijke). Deze instellingen beheren veel

beleid gericht op bijscholing van het huidige personeel richting GIS.

OMSCHOLING

Nieuwland Opleidingen in Wageningen is de enige organisatie in Nederland die een omscholingscursus tot *GIS-deskundige* verzorgt. De doelgroep bestaat uit werkzoekende HBO'ers en academici, met een affiniteit met automatisering en een geografische component in hun opleiding. Om te voorkomen dat de markt verzadigd raakt, worden per jaar twee cursussen gegeven met in totaal dertig deelnemers. Onderdeel van de omscholing is een stage van vier maanden, omdat dat essentieel geacht wordt voor het vinden van een baan. Vooral deze specifieke GIS-stage wordt gezien als een voordeel voor de cursisten ten opzicht van de uitstroom van het hierboven genoemde reguliere onderwijs.

De door Nieuwland aangeboden omscholing is dan ook meer marktgericht. Tot dusver zijn op deze wijze zeventig mensen opgeleid. Dit aantal blijkt gemakkelijk door de arbeidsmarkt te kunnen worden opgenomen. Hoewel de algemene arbeidsmarktprospectieven goed te noemen zijn, zal het aantal GIS-banen minder explosief groeien dan het gebruik van GIS-systemen. Toch zal er een duidelijke groei te zien zijn in de werkgelegenheid, ondanks het feit dat bij de (semi-)overheid in beperkte mate nieuw personeel wordt aangenomen. Daarnaast valt een duidelijke groei bij advies-

bureaus en systeemhuizen te verwachten. Aan het groeiende werkaanbod zal voor een deel tegemoet gekomen worden door mensen die een omscholing hebben gevolgd.

HUGO DE ZOETE en ED SLOTBOOM
Redactie AGORA

1. Bij het NexPRI in Utrecht (030-534261) is een overzicht van het complete aanbod van GIS-onderwijs in Nederland verkrijgbaar.

Met dank aan ir. Jan de Wit van Nieuwland Opleidingen in Wageningen.

vastgoedelementen als gas-, water- en elektriciteitsleidingen, rioolstelsels of groenelementen. De groei van het GIS-gebruik in andere marktsectoren (adviesbureaus, marketingbureaus, systeemhuizen) zal minder zijn dan de groei bij de (semi-)overheden.

De groei van de werkgelegenheid in GIS zal echter achterblijven bij de groei in het GIS-gebruik. Dit hangt vooral samen met het behoudende personeelsbeleid bij overheden en nutsbedrijven. Bij deze organisaties is het